

نوروز از دیدگاه ائمه معصوم (علیهم السلام)

<?xml encoding="UTF-8?">

تعریف عید

عید در لغت به معنای «عود» و «بازگشت» و در فرهنگ اسلامی به معنای بازگشت به معبود است .
امیرمومنان علی (علیه السلام) می فرماید : «كُلُّ يَوْمٍ لَا يُعْصَى اللَّهُ فِيهِ فَهُوَ يَوْمٌ عِيدٌ؛ هر روز که در آن نافرمانی خدا نشود آن روز عید است».

حدیث نوروز

معلى بن خنيس روايت مى كند كه روز نوروزى به محضر امام صادق (عليه السلام) رسيدم ، امام از من پرسيد ،
آيا مى دانى امروز چه روزى است؟ گفتم ، فدايتان شوم، روزى است كه ايرانيان آن را بزرگ مى دارند و به يكديگر
هديه مى دهند . امام صادق (عليه السلام) فرمود ، سوگند به خدا اين بزرگداشت ، علتى در زمانهاى دور دارد كه
براى تو شرح مى دهم تا بدانى .

اى معلى! روز نوروز، روزى است كه خداوند از بندگان پيمان گرفت كه تنها او را بپرستند و شرک نورزند و به
پيامبران و امامان و حجت هايشان ايمان بياورند. اين روز، اولين روزى است كه در آن خورشيد دميد و بادهای
بارور كننده بر درختان وزيد و گلهای و شكوفه های زمين آفريده شد. اين روز، روزى است كه جبرئيل بر پيامبر نازل

شد. نوروز، روزی است که پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) علی (علیه السلام) را بردوش خود سوار کرد تا همچون ابراهیم (علیه السلام) بتهای عرب را درهم بکوبد و به زیر افکند. این روز، روزی است که برای بار دوم برای علی (علیه السلام) بیعت گرفته شد و در این روز، علی (علیه السلام) بر اهل نهروان پیروز شد. نوروز، روزی است که قائم ما و صاحب امر ظهور می کند و در این روز، بر دجال چیره می شود و او را در کنار کوفه به دار می زند. هیچ نوروزی نمی رسد ، مگر اینکه ما در آن منتظر فرج هستیم .

* در یک روز نوروزی ، هدیه ای برای حضرت امیر المومنین علی (علیه السلام) آوردند . حضرت فرمود ، این

چیست ؟ گفتند ، امروز نوروز است . حضرت فرمود: « پس در این صورت، هر روز ما را نوروز سازید .»

* امام سجاد (علیه السلام): «در عید زینت کنید و به قدر توان دعا کنید . مبادا چنان کنید که چهره ظاهری شما زیبا و کردارتان ناپسند باشد .»

* نوروز ، بهانه ای زیبا برای پاک کردن دل ها و شستن چشم هاست .

در روایت آمده است ، «اذا رایتم الربیع فاکثروا ذکر النشور؛ هرگاه بهار را دیدید ، یاد رستاخیز در شما بیشتر شود.»

* چنانکه رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه وآله) فرموده است:

«آن کسی که با تغییر دنیا از وضعی به وضع دیگر آگاه نشود ، از غفلترین مردمان است .»

نوروز و شادی

الف : در شادی ها خدا را فراموش نکنیم و بدانیم همه نعمت ها از اوست .

ب : بکوشیم دیگران را در شادی خود سهیم کنیم .

ج : به شادی های زودگذر دل نبندیم .

د : لذت و خوشی همیشه در انجام دادن نیست ؛ گاهی نیز در پرهیز کردن است .

پیامبر گرامی اسلام (صلی الله علیه وآله) همواره با روی باز و تبسمی بدون خنده ، با دیگران روبرو می شد .

ایشان فرموده است : «إِنِّي لَا مَرْحُ و لَا أَقُولُ إِلَّا حَقًّا؛ من خود خوشی می کنم ، ولی هرگز جز حق چیزی نمی گویم .»

امام رضا (علیه السلام) می فرماید : مردی اعرابی نزد رسول خدا (صلی الله علیه وآله) می آمد و برای حضرت

هدیه می آورد و همان جا می گفت پول هدیه مرا مرحمت کن . پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) می خندید .

حضرت هر وقت غمناک می شد ، می فرمود : ای کاش آن اعرابی می آمد .

نوروز و تلاوت قرآن

از مهمترین و زیباترین سنت های نوروز که از فرهنگ اسلامی تاثیر پذیرفته ، حضور ثابت و گسترده قرآن کریم در سفره عید است . خواندن قرآن در ساعت تحویل سال ، قرآن بوسی یکایک افراد گرد آمده بر سفره عید و تبرک کردن عیدی ها با قرآن ، از جمله کارهای زیبایی است که هموطنان در ایام عید انجام می دهند .

نوروز و پاکیزگی

امام هادی (علیه السلام) درباره پاکیزگی محل زندگی و آراستگی ظاهری فردی از قول امام صادق (علیه السلام) چنین روایت می کند . « خداوند ، زیبایی و آراستگی را دوست می دارد و دشمن ، تنگدستی و تظاهر به فقر است ؛ زیرا خداوند وقتی نعمتی بر بنده ای ارزانی می فرماید ، دوست می دارد که اثر آن نعمت را بر وی ببیند» از امام پرسیده شد ؛ چگونه می توان اثر نعمت را دید ؟ حضرت فرمود ، «جامه اش را پاکیزه ، بویش را خوش و خانه اش را گچ کاری می کند و حیاط خانه را می روید و حتی روشن کردن چراغ پیش از غروب خورشید فقر را می زداید و روزی را فراوان می کند» خداوند ، کسانی را که هم زمان با طهارت جسم به پالایش روح می پردازند ، دوست دارد و در کلام خود چنین می فرماید : **(إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَ يُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ)**؛ خداوند توبه کاران و پاکیزگان را دوست می دارد» (بقره 222)

نوروز و دید و بازدید

زیارت آرامگاه شهیدان و درگذشتگان

امیرمومنان علی (علیه السلام) فرموده است: مردگان خود را زیارت کنید؛ زیرا آنان از این کار شما شادمان می شوند. سزاوار است انسان بر سر قبر پدر و مادرش حضور یابد و پس از دعا برای آنان، حاجت های خویش را از خداوند درخواست کند. درروایت دیگری آمده است: مردی به حضور پیامبر رسید و پرسید: ای رسول خدا! من سوگند خورده ام که آستانه ی در بهشت و پیشانی حورالعین را بیوسم اکنون چه کنم؟ پیامبر فرمود: پای مادر و پیشانی پدر را ببوس. او پرسید: اگر پدر و مادرم مرده باشند چه کنم؟ پیامبر فرمود: قبر آنها را ببوس. امام صادق

(علیه السلام) فرمود: «صله رحم ، خلق را نیکو و دست را باز و نفس را پاکیزه و روزی را افزون و مرگ را با تاخیر می اندازد. صله رحم و خوش رفتاری با همسایگان خانه ها را آباد می کند و عمرها را می افزاید. صله رحم و احسان به دیگران ، حساب را آسان کند و انسان را از گناهان باز دارد.» پیامبر گرامی اسلام (صلی الله علیه وآله) فرموده است: «صدقه به موقع و نیکو کاری و نیکی با پدر و مادر و پیوستگی خویشاوند بدبختی را به خوشبختی مبدل کند و عمر را افزایش دهد و از مرگهای بد جلوگیری کند.» دیدار پدر و مادر به ویژه آنها که سالخورده ترند، از عاداتهای نیکوی نوروز در فرهنگ اسلامی ماست. این خصلت نیکو ، هم حق شناسی نسبت به زحمات بی دریغ والدین است و هم سبب گرمی کانون خانواده ها خواهد شد. چنان که خداوند در آیه پانزدهم سوره لقمان می فرماید: هرگاه پدر و مادر تلاش کنند که تو چیزی را همتای من قرار دهی که می دانی باطل است، از ایشان اطاعت نکن، ولی با آنها در دنیا به گونه ای شایسته رفتار کن.

نوروز و میهمانی

در سخن دیگری از پیامبر می خوانیم : «هر خانه ای که میهمان وارد آن نشود ، فرشتگان وارد آن خانه نمی شوند.» حضرت علی (علیه السلام) ، چهره مومن مهمان دوست را در قیامت ، به ماه شب چهارده تشبیه کرده است : مومنی که میهمان دوست است ، هنگامی که با برپا شدن قیامت از قبر خود بیرون می آید ، چهره اش مانند ماه شب چهارده می درخشد . اهل محشر می گویند : این شخص حتماً یکی از پیامبران پیشین است . فرشته ای به آنها می گوید : این شخص مومنی است که مهمان را دوست می داشت و به مهمان احترام می کرد و برای او راهی نیست جز اینکه وارد بهشت گردد.

نوروز و هدیه

امام صادق (علیه السلام) در جای دیگر سفرش می کند : به یکدیگر هدیه دهید تا محبتتان در قلب هم جای گیرد ، چرا که هدیه کدورتها و کینه ها را می زداید . ارزش اخروی و معنوی هدیه تا آنجاست که پیامبر گرامی اسلام (صلی الله علیه وآله) فرمود : ثواب مردی که به بازار می رود تا برای خانواده اش هدیه ای فراهم کند و به آنان بدهد ، همچون ثواب کسی است که به نیازمندی صدقه می دهد و نیکوست که تقسیم هدیه از دختران آغاز شود .

نوروز و مسافرت

امام صادق (علیه السلام) در این باره می فرماید : «از سیر و سفر غفلت نورزید ؛ زیرا انسان مانند آب است . آب تا آنگاه که در حرکت است ، پاک و زلال می نماید ، ولی اگر از پویندگی باز ایستد ، دگرگون و تیره می شود.»

سیزده به در

جالب اینکه در حدیث نبوی به جلوه های زیبای طبیعت ، اشاره شده است . رسول اکرم (صلی الله علیه وآله) می فرماید : «سه چیز چشم را قوت می دهد : دیدن سبزه ، آب جاری و روی خوب.»
تفریح و سیاحت و استفاده از موهبت های الهی در بهار و در روز طبیعت ، کار پسندیده ای است و نباید آن را به یک روز ویژه محدود کرد .

متأسفانه در کشور ما ، براساس یک سنت غلط (سیزده به در) ، گردش در طبیعت به روز سیزدهم فروردین آن هم برای دفع نحوست سیزده ، منحصر شده است . این در حالی است که همه روزها ، ماهها ، سالها از آن خداوند است و اگر حادثه ای در یک روز یا ماه یا سالی رخ دهد ، نتیجه عملکرد بد خود انسان است . خداوند در قرآن می فرماید : «هرچه از خوبی ها به تو می رسد ، از جانب خداست و آنچه بدی به تو می رسد ، از خود توست» (نساء : 79)

امام هادی (علیه السلام) در حدیثی دلنشین می فرماید : «روزها چه گناهی دارند که شما آنها را شوم و نحس می شمارید ، هنگامی که کیفر اعمال شما در این روزها دامنشان را می گیرد .»